TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2026 m. lapkričio 19 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Mokėjimo paslaugos vidaus rinkoje – Reglamentas (ES) Nr. 260/2012 – 2 straipsnio 2 punktas – Direktyva (ES) 2015/2366 – 4 straipsnio 23 punktas – Tiesioginio debeto vykdymas – Paslauga, kurią teikia tiek mokėtojo, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas – „Tiesioginio debeto“ paslauga – Gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris perduoda tiesioginio debeto nurodymus, bet pats neatlieka lėšų nurašymo operacijų ir surenka lėšas į riboto funkcionalumo sąskaitas“

Byloje C-274/25

dėl Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2025 m. balandžio 9 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2025 m. balandžio 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

UAB „Alternative Payments“

prieš

Lietuvos banką

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas F. Biltgen, teisėjai S. Gervasoni, A. Kumin, I. Ziemele ir M. Bošnjak (pranešėjas),

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris V. Di Bucci,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– UAB „Alternative Payments“, atstovaujamos advokatų P. Grendelio, J. Jarusevičiaus ir T. Petriko,

– Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos J. Grigaitės, S. Grigonio ir V. Kazlauskaitės-Švenčionienės,

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos J. Vláčil, L. Halajová ir J. Očková,

* Proceso kalba: lietuvių.

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos S. Fiorentino, padedamo *procuratore dello Stato* E. Cicatelli ir *avvocato dello Stato* G. Iappelli,

– Europos Komisijos, atstovaujamos G. Goddin ir A. Steiblytės,

susipažinęs su 2026 m. balandžio 30 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 260/2012, kuriuo nustatomi kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurais techniniai ir komerciniai reikalavimai ir iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 924/2009 (OL L 94, 2012, p. 22), 2 straipsnio 2 punkto ir 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015, p. 35), 4 straipsnio 15, 23 ir 44 punktų, taip pat I priedo 3 punkto a papunkčio, 4 punkto a papunkčio, 5 ir 7 punktų išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant UAB „Alternative Payments“ ir Lietuvos banko ginčą dėl pastarojo sprendimo panaikinti šiai bendrovei išduotos mokėjimo įstaigos licencijos galiojimą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 260/2012

3 Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ numatyta:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

2. tiesioginis debetas – nacionalinė arba tarptautinė mokėjimo paslauga, kurią teikiant lėšos nurašomos iš mokėtojo mokėjimo sąskaitos, kai mokėjimo operaciją inicijuoja gavėjas, remdamasis mokėtojo sutikimu;

3. mokėtojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris turi mokėjimo sąskaitą ir leidžia vykdyti mokėjimo nurodymą iš tos mokėjimo sąskaitos arba, jeigu mokėtojo mokėjimo sąskaitos nėra, fizinis arba juridinis asmuo, kuris duoda mokėjimo nurodymą į gavėjo mokėjimo sąskaitą;

4. gavėjas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris turi mokėjimo sąskaitą ir yra numatytas mokėjimo operacijos lėšų gavėjas;

5. mokėjimo sąskaita – vieno ar kelių mokėjimo paslaugų vartotojų vardu atidaryta sąskaita, naudojama mokėjimo operacijoms vykdyti;

<...>

15. IBAN – tarptautinis mokėjimo sąskaitos numerio identifikatorius, kuriuo nedviprasmiškai identifikuojama individuali mokėjimo sąskaita valstybėje narėje ir kurio elementus nustato Tarptautinės standartizacijos organizacija (toliau – ISO);

<...>

20. lėšų surinkimas – tiesioginio debeto operacijos dalis, kuri prasideda tada, kai gavėjas ją inicijuoja, iki jos pabaigos, atliekant įprastą lėšų nurašymą iš mokėtojo mokėjimo sąskaitos;

21. sutikimas [įgaliojimas] – mokėtojo išreikštas sutikimas ir leidimas gavėjui bei (tiesiogiai arba netiesiogiai per gavėją) mokėtojo MPT [(mokėjimo paslaugų teikėjui; toliau – ir MPT)], pagal kurį gavėjas gali inicijuoti surinkimą nurašant lėšas iš mokėtojo nurodytos mokėjimo sąskaitos ir leidžiama mokėtojo MPT vykdyti tokius nurodymus.“

4 Šio reglamento 5 straipsnio „Kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų reikalavimai“ 1 dalies a punkte nustatyta:

„MPT atlieka kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijas laikydamiesi šių reikalavimų:

a) jie turi naudoti priedo 1 punkto a papunktyje nurodytą mokėjimo sąskaitos identifikatorių mokėjimo sąskaitai identifikuoti[,] nepaisant to, kur yra atitinkamas MPT.“

5 Minėto reglamento priedo 1 punkto a papunktyje numatyta:

„Be pagrindinių reikalavimų, nustatytų 5 straipsnyje, toliau pateikti techniniai reikalavimai taikomi kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijoms:

a) 5 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose nurodytas mokėjimo sąskaitos identifikatorius turi būti IBAN.“

Direktyva 2015/2366

6 Direktyvos 2015/2366 6 ir 76 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(6) siekiant panaikinti reglamentavimo spragas reikėtų nustatyti naujas taisykles, o kartu numatyti daugiau teisinio aiškumo ir užtikrinti nuoseklų teisės aktų sistemos taikymą visoje [Europos] Sąjungoje. <...>

<...>

(76) [bendros mokėjimų eurais erdvės (SEPA)] projektu siekiama toliau plėtoti bendras Sąjungos masto mokėjimo paslaugas, kurios pakeistų esamas nacionalines mokėjimo eurais paslaugas. Siekiant užtikrinti visišką perėjimą prie Sąjungos masto kredito pervedimų ir tiesioginio debeto, Reglamentu [Nr. 260/2012] nustatomi kredito pervedimų ir tiesioginio

debeto operacijų eurais techniniai ir komerciniai reikalavimai. Kalbant apie tiesioginį debetą, tame reglamente numatoma, kad mokėtojas duotų sutikimą tiek gavėjui, tiek mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui (tiesiogiai arba netiesiogiai per gavėją), ir, kad sutikimus [įgaliojimus] ir informaciją apie vėlesnius jų pakeitimus arba panaikinimą saugotų gavėjas arba trečioji šalis gavėjo vardu. <...>“

7 Šios direktyvos 1 straipsnio „Dalykas“ 2 dalies b punkte nustatyta:

„Šioje direktyvoje taip pat nustatomos taisyklės dėl:

<...>

b) atitinkamų mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teisių ir pareigų, susijusių su mokėjimo paslaugų teikimu kaip reguliariu užsiėmimu arba verslo veikla.“

8 Minėtos direktyvos 4 straipsnyje „Apibrėžtys“ numatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

3. mokėjimo paslauga – viena ar daugiau I priede nurodytų rūšių verslo veikla;

<...>

9. gavėjas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra numatytas lėšų, kurios buvo mokėjimo operacijos dalykas, gavėjas;

<...>

12. mokėjimo sąskaita – vieno ar kelių mokėjimo paslaugų vartotojų vardu atidaryta sąskaita, naudojama mokėjimo operacijoms vykdyti;

<...>

15. mokėjimo inicijavimo paslauga – mokėjimo nurodymo, susijusio su kito mokėjimo paslaugų tiekėjo įstaigoje turima mokėjimo sąskaita, inicijavimo mokėjimo paslaugų vartotojo prašymu paslauga;

<...>

23. tiesioginis debetas – mokėjimo paslauga, kurią teikiant lėšos nurašomos iš mokėtojo mokėjimo sąskaitos, kai mokėjimo operaciją inicijuoja gavėjas, remdamasis gavėjui, gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjui arba mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui duotu [mokėtojo] sutikimu;

<...>

44. mokėjimo operacijų aptarnavimas – mokėjimo paslauga, kurią teikia mokėjimo paslaugų teikėjas, įsipareigojantis gavėjui priimti ir apdoroti mokėjimo operacijas, ir kurią įvykdžius lėšos pervedamos gavėjui;

<...>“

9 Tos pačios direktyvos 81 straipsnio „Pervestos ir gautos sumos“ 3 dalyje numatyta:

„<...> Kai mokėjimo operacija inicijuojama gavėjo ar per jį, gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas užtikrina, kad gavėjas gautų visą mokėjimo operacijos sumą.“

10 Direktyvos 2015/2366 83 straipsnio „Mokėjimo į mokėjimo sąskaitą operacijos“ 3 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės reikalauja, kad gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui perduotų gavėjo ar per gavėją inicijuoto mokėjimo nurodymą per gavėjo ir mokėjimo paslaugų teikėjo sutartą laikotarpį, sudarant galimybę, kad mokėjimas tiesioginio debeto atveju būtų atliktas sutartą nustatytą dieną.“

11 Direktyvos 2015/2366 I priedo 3, 4, 5 ir 7 punktuose numatyta:

„Mokėjimo paslaugos

(kaip nurodyta 4 straipsnio 3 punkte)

<...>

3. Mokėjimo operacijų vykdymas, įskaitant lėšų mokėjimo sąskaitoje[,] atidarytoje vartotojo mokėjimo paslaugų teikėjo arba kito mokėjimo paslaugų teikėjo įstaigoje, pervedimą:
   a) tiesioginio debeto operacijų vykdymas, įskaitant vienkartin[e]s tiesioginio debeto operacijas,

   <...>

4. Mokėjimo operacijų vykdymas, kai mokėjimo paslaugų vartotojui lėšos suteiktos pagal kredito liniją:
   a) tiesioginio debeto operacijų vykdymas, įskaitant vienkartines tiesioginio debeto operacijas[;]

   <...>

5. Mokėjimo priemonių išdavimas ir (arba) mokėjimo operacijų aptarnavimas.

<...>

7. Mokėjimo inicijavimo paslaugos.“

Lietuvos teisė

12 1999 m. spalio 28 d. Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymu Nr. VIII-1370 (Žin., Nr. 97-2775, 1999; toliau – Mokėjimų įstatymas) ir 2009 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatymu Nr. XI-549 (Žin., Nr. 153-6887, 2009) į Lietuvos teisę perkelta, be kita ko, Direktyva 2015/2366.

13 Mokėjimų įstatymo 5 straipsnio 3 punkte pateiktas sąrašas mokėjimo paslaugų, tarp kurių yra tiesioginio debeto operacijos, įskaitant vienkartines tiesioginio debeto operacijas.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14 UAB „Alternative Payments“ yra pagal Lietuvos teisę įsteigta bendrovė. 2014 m. rugsėjo 16 d. nutarimu Lietuvos bankas išdavė jai mokėjimo įstaigos licenciją. Pagal šią licenciją UAB „Alternative Payments“ galėjo teikti dviejų kategorijų mokėjimo paslaugas, t. y., pirma, mokėjimo priemonių išleidimą ar gaunamų mokėjimų apdorojimą ir, antra, pinigų perlaidas. 2017 m. UAB „Alternative Payments“ prisijungė prie SEPA mokėjimų sistemos *CENTROlink*. Šią mokėjimų sistemą valdo Lietuvos bankas.

15 2022 m. rugpjūčio 26 d. nutarime Lietuvos bankas konstatavo kelis UAB „Alternative Payments“ pažeidimus, be kita ko, pažeidimą, kurį sudaro tiesioginio debeto paslaugų teikimas, kaip tai suprantama pagal Mokėjimų įstatymo 5 straipsnio 3 punktą, nors šios veiklos jai išduota licencija neapėmė. Dėl šių pažeidimų Lietuvos bankas tuo nutarimu panaikino šios licencijos galiojimą.

16 UAB „Alternative Payments“ kreipėsi su skundu į Vilniaus apygardos administracinį teismą (Lietuva), prašydama panaikinti minėtą nutarimą. 2023 m. rugsėjo 14 d. sprendimu tas teismas skundą atmetė. Jis, be kita ko, konstatavo, kad UAB „Alternative Payments“ priskiriamus pažeidimus Lietuvos bankas nustatė pagrįstai ir ši bendrovė, turėdama mokėjimo įstaigos licenciją teikti mokėjimo paslaugas, t. y. atlikti pinigų perlaidas, išleisti mokėjimo priemones ir apdoroti gaunamus mokėjimus, nepagrįstai teikė ir tiesioginio debeto paslaugą, kaip ji suprantama pagal Mokėjimų įstatymo 5 straipsnio 3 punktą.

17 UAB „Alternative Payments“ dėl to sprendimo pateikė apeliacinį skundą Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškina, kad UAB „Alternative Payments“ klientai yra prekybininkai, gaunantys mokėjimus iš savo pirkėjų. Šiuo tikslu mokėtojas pirmiausia duoda UAB „Alternative Payments“ klientui sutikimą, kad lėšos būtų nurašytos iš jo sąskaitos. Tada UAB „Alternative Payments“ klientas, kuris yra galutinis lėšų gavėjas, inicijuoja lėšų nurašymo iš mokėtojo sąskaitos operaciją. UAB „Alternative Payments“, naudodamasi *CENTROlink* mokėjimo sistema, pagal SEPA tiesioginio debeto schemą pateikia vykdyti savo klientų duotus tiesioginio debeto nurodymus, o pagal šiuos nurodymus lėšos nurašomos remiantis išankstiniais mokėtojų sutikimais, duotais klientams periodiškai nurašyti lėšas iš jų mokėjimo sąskaitų. Lėšas iš mokėtojo sąskaitos nurašo ją atidaręs ir tvarkantis mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas.

19 Surinktos lėšos pervedamos į UAB „Alternative Payments“ atidarytas klientų sąskaitas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslina, kad šių sąskaitų funkcionalumas apribotas, nes UAB „Alternative Payments“ klientai neturi prieigos prie jų ir negali iš jų vykdyti mokėjimų. Vėliau šias lėšas ji perveda į klientų nurodytas kitų mokėjimo paslaugų teikėjų tvarkomas mokėjimo sąskaitas.

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad UAB „Alternative Payments“ bendrosiose sutarties sąlygose nurodyta, jog klientams ji teikia SEPA tiesioginio debeto surinkimo paslaugą ir padeda gauti bei apdoroti mokėjimo operacijas alternatyviais būdais iš vartotojų, mokančių už prekes ir paslaugas.

21 Tokiomis aplinkybėmis nacionaliniam teismui kyla klausimas dėl UAB „Alternative Payments“ teikiamų paslaugų kvalifikavimo.

22 Pirma, jis pažymi, kad Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 23 punkte ir Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 2 punkte apibrėžiant sąvoką „tiesioginis debetas“ nenurodyta, kuri mokėjimo įstaiga laikoma tiesioginio debeto paslaugų teikėja. Taigi nagrinėjamu atveju kyla pirmasis klausimas: ar tiesioginio debeto paslaugų teikėju gali būti laikomas tik mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, o gal tiesioginio debeto paslaugų teikėjais laikytini tiek mokėtojo, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjai, nes jie abu teikia ir dalyvauja teikiant tiesioginio debeto paslaugą.

23 Be to, tas teismas mano, kad pagal Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 21 punkte pateiktą įgaliojimo sąvokos apibrėžtį juo leidžiama dviem asmenims veikti tiesioginio debeto teisinių santykių srityje. Iš tiesų įgaliojimu gavėjui per jo mokėjimo paslaugų teikėją suteikiama teisė teikti mokėjimo nurodymą mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui, o šis įpareigojamas vykdyti mokėjimą – nurašyti lėšas iš mokėtojo sąskaitos. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, ši apibrėžtis patvirtina prielaidą, kad tiek mokėtojo, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas teikia tiesioginio debeto paslaugą.

24 Antra, jam taip pat kyla klausimas, ar galima laikyti, kad UAB „Alternative Payments“ tiesioginio debeto paslaugos neteikia tiesiogiai, o tik pateikia tiesioginio debeto nurodymus bankų sistemoms, kurios teikia tokias paslaugas. Jis siekia išsiaiškinti, ar nagrinėjamu atveju mokėjimo prašymą galima tapatinti su lėšų nurašymu, o gal toks prašymas tėra gavėjo nurodymo perdavimas ir paties lėšų nurašymo inicijavimas.

25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad pagal Reglamento Nr. 260/2012 5 straipsnio 1 dalį mokėjimo paslaugų teikėjai, atlikdami tiesioginio debeto operacijas, turi užtikrinti, kad vartotojo mokėjimo sąskaitos identifikatorius būtų IBAN. Todėl kyla klausimas, kokią įtaką turi tai, kad UAB „Alternative Payments“ IBAN formatu klientams yra sukurtos mokėjimo sąskaitos ir kiekvienam klientui priskirtas identifikacinis kodas, tačiau šios sąskaitos yra riboto naudojimo, nes klientai neturi prie jų prieigos.

26 Taigi nacionalinis teismas siekia išsiaiškinti, ar tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė pagrindinėje byloje, gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris perduoda tiesioginio debeto nurodymus, bet pats tiesiogiai neatlieka lėšų nurašymo operacijų, o surenka lėšas pagal klientams iš anksto duotus mokėtojų sutikimus, teikia tiesioginio debeto paslaugą ir laikytinas tiesioginio debeto paslaugų teikėju.

27 Jeigu UAB „Alternative Payments“ nelaikytina tiesioginio debeto paslaugų teikėja ir neteikia tiesioginio debeto paslaugų, nacionaliniam teismui kyla klausimas, kaip kitaip galėtų būti kvalifikuojamos jos teikiamos mokėjimo paslaugos.

28 Trečia, šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad UAB „Alternative Payments“ turi licenciją teikti mokėjimo operacijų aptarnavimo paslaugą. Taigi jam kyla klausimas, ar tiesioginis debetas gali būti pasitelkiamas kaip techninis sprendimas teikiant mokėjimo operacijų aptarnavimo paslaugą ir ar tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė pagrindinėje byloje, mokėjimo įstaiga, kuri perduoda tiesioginio debeto nurodymus, surenka lėšas ir vėliau jas perveda į klientų sąskaitas, tvarkomas kitų mokėjimo paslaugų teikėjų, gali būti laikoma teikiančia mokėjimo operacijų aptarnavimo paslaugą.

29 Galiausiai, ketvirta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju būtent UAB „Alternative Payments“ klientas, t. y. galutinis lėšų gavėjas, inicijuoja lėšų nurašymo iš mokėtojo sąskaitos operaciją ir duoda jai nurodymą įvykdyti mokėjimo operaciją. Jeigu UAB „Alternative Payments“ neteikia mokėjimo operacijų aptarnavimo paslaugos, reikia nustatyti, ar tokia paslauga, kurią teikiant inicijuojama tiesioginio debeto operacija, o mokėjimo paslaugų teikėjas tik perduoda savo kliento prašymą dėl lėšų nurašymo, gali būti laikoma „mokėjimo inicijavimo paslauga“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 15 punktą.

30 Tokiomis aplinkybėmis Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Reglamento Nr. 260/2012] 2 straipsnio 2 [punktas] ir [Direktyvos 2015/2366] 4 straipsnio 23 [punktas], I priedo 3 punkto a papunktis ir I priedo 4 punkto a papunktis turi būti aiškinami taip, kad tiesioginio debeto paslaugų teikėju laikytinas tik mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, ar šią paslaugą teikia tiek mokėtojo, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas?

2. Ar [Reglamento Nr. 260/2012] 2 straipsnio 2 [punktas] ir [Direktyvos 2015/2366] 4 straipsnio 23 [punktas], I priedo 3 punkto a papunktis ir 4 punkto a papunktis tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė nagrinėjamoje byloje, turi būti aiškinami taip, kad mokėjimo įstaiga, kaip gavėjo mokėjimo paslaugų teikėja, kuri perduoda tiesioginio debeto nurodymus, bet pati tiesiogiai neatlieka lėšų nurašymo operacijų ir surenka lėšas pagal klientams (lėšų gavėjams) iš anksto duotus mokėtojų sutikimus į riboto funkcionalumo sąskaitas, teikia tiesioginio debeto paslaugą?

3. Jei atsakius į pirmąjį klausimą gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas nelaikytinas tiesioginio debeto paslaugų teikėju ir atsakymas į antrąjį klausimą yra neigiamas, ar [Direktyvos 2015/2366] 4 straipsnio 44 [punktas] ir I priedo 5 punktas tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė nagrinėjamoje byloje, turi būti aiškinami taip, kad mokėjimo įstaiga, kaip gavėjo mokėjimo paslaugų teikėja, kuri perduoda tiesioginio debeto nurodymus, bet pati tiesiogiai neatlieka lėšų nurašymo operacijų ir surenka lėšas pagal klientams (lėšų gavėjams) iš anksto duotus mokėtojų sutikimus, vėliau jas pervesdama į klientų sąskaitas, esančias kitų mokėjimo paslaugų teikėjų [įstaigose], teikia mokėjimo operacijų aptarnavimo paslaugą?

4. Jei atsakymas į trečiąjį klausimą yra neigiamas, ar [Direktyvos 2015/2366] 4 straipsnio 15 [punktas] ir I priedo 7 punktas tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė nagrinėjamoje byloje, turi būti aiškinami taip, kad mokėjimo įstaiga, kaip gavėjo mokėjimo paslaugų teikėja, kuri inicijuoja tiesioginio debeto paslaugą pagal gavėjo nurodymą, bet pati tiesiogiai neatlieka lėšų nurašymo operacijų ir surenka lėšas pagal klientams (lėšų gavėjams) iš anksto duotus mokėtojų sutikimus, teikia mokėjimo inicijavimo paslaugą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

31 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 2 punktas, Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 23 punktas, I priedo 3 punkto a papunktis ir 4 punkto a papunktis turi būti aiškinami taip, kad vykdant tiesioginį debetą tiesioginio debeto paslaugų teikėju laikytinas ne tik mokėtojo, bet ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas.

32 Pirmiausia primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti į jos tekstą, kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (1983 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Merck*, 292/82, EU:C:1983:335, 12 punktas ir 2025 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Alace ir Canpelli*, C-758/24 ir C-759/24, EU:C:2025:591, 91 punktas).

33 Dėl prašomų išaiškinti nuostatų formuluotės pažymėtina, kad Direktyvos 2015/2366 I priede pateiktas jos 4 straipsnio 3 punkte nurodytų mokėjimo paslaugų sąrašas. Viena iš šiame sąraše išvardytų veiklos rūšių yra šio priedo 3 punkto a papunktyje nurodytas „[m]okėjimo operacijų vykdymas, įskaitant lėšų mokėjimo sąskaitoje[,] atidarytoje vartotojo mokėjimo paslaugų teikėjo arba kito mokėjimo paslaugų teikėjo įstaigoje, pervedimą“, kai ši operacija yra „tiesioginio debeto operacijų vykdymas, įskaitant vienkartin[e]s tiesioginio debeto operacijas“. Tame sąraše taip pat yra minėto priedo 4 punkto a papunktyje nurodytas „[m]okėjimo operacijų vykdymas, kai mokėjimo paslaugų vartotojui lėšos suteiktos pagal kredito liniją“, kai ši operacija yra „tiesioginio debeto operacijų vykdymas, įskaitant vienkartines tiesioginio debeto operacijas“.

34 Sąvokos „tiesioginis debetas“ apibrėžtys pateiktos ir Direktyvoje 2015/2366, ir Reglamente Nr. 260/2012.

35 Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 23 punkte tiesioginis debetas apibrėžtas kaip „mokėjimo paslauga, kurią teikiant lėšos nurašomos iš mokėtojo mokėjimo sąskaitos, kai mokėjimo operaciją inicijuoja gavėjas, remdamasis gavėjui, gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjui arba mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui duotu [mokėtojo] sutikimu“.

36 Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 2 punkte tiesioginis debetas apibrėžtas kaip „nacionalinė arba tarptautinė mokėjimo paslauga, kurią teikiant lėšos nurašomos iš mokėtojo mokėjimo sąskaitos, kai mokėjimo operaciją inicijuoja gavėjas, remdamasis mokėtojo sutikimu“.

37 Pažymėtina, kad šiose nuostatose tiesioginis debetas apibrėžiamas kaip mokėjimo paslauga: pirma, ją teikiant lėšos nurašomos iš mokėtojo mokėjimo sąskaitos, antra, tai yra gavėjo inicijuota mokėjimo operacija ir, trečia, tai yra operacija, inicijuota remiantis mokėtojo sutikimu. Dėl pastarojo aspekto Direktyvoje 2015/2366 patikslinta, kad mokėtojo sutikimas gali būti duodamas gavėjui, gavėjo arba mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui. Kaip patvirtina šios direktyvos 76 konstatuojamoji dalis, mokėtojo sutikimas duodamas suteikiant įgaliojimą, kurio apibrėžtis pateikta Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 21 punkte.

38 Nors nė vienoje iš minėtų nuostatų aiškiai nenurodyta, ar tiesioginio debeto operaciją, kaip mokėjimo paslaugą, teikia tik mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, ar ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, jose vis dėlto minimi asmenys, dalyvaujantys vykdant tiesioginį debetą, ir jų tarpusavio teisiniai santykiai.

39 Iš tiesų tose nuostatose nurodyta, kad vykdant tiesioginį debetą dalyvauja keturi asmenys, t. y. tiek mokėtojas ir jo mokėjimo paslaugų teikėjas, tiek gavėjas ir jo mokėjimo paslaugų teikėjas. Vykdant tiesioginį debetą gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas atlieka dvi operacijas. Pirma, jis perduoda savo kliento tiesioginio debeto nurodymą mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui ir, antra, surenka mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjo nurašytas lėšas. Gavęs tiesioginio debeto nurodymą ir su sąlyga, kad mokėtojas yra davęs sutikimą, mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas nurašo lėšas iš mokėtojo sąskaitos.

40 Vis dėlto iš šių formuluočių nematyti, kad būtų nustatyta kiekvieno mokėjimo paslaugų teikėjo vykdomų operacijų hierarchija. Atvirkščiai, iš jų matyti, kad visos šios operacijos yra būtinos tam, kad būtų galima vykdyti tiesioginį debetą.

41 Taigi iš Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 2 punkto, Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 23 punkto, I priedo 3 punkto a papunkčio ir 4 punkto a papunkčio pažodinio aiškinimo matyti, kad vykdant tiesioginį debetą tiek mokėtojo, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas teikia tiesioginio debeto paslaugą.

42 Tokį aiškinimą patvirtina argumentai, susiję su šių nuostatų teisiniu kontekstu ir jomis siekiamais tikslais.

43 Dėl kontekstinio aiškinimo primintina, kad Direktyvoje 2015/2366, kaip nurodyta jos 1 straipsnio 2 dalies b punkte, nustatomos taisyklės dėl „atitinkamų mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teisių ir pareigų, susijusių su mokėjimo paslaugų teikimu kaip reguliariu užsiėmimu arba verslo veikla“.

44 Kaip iš esmės nurodyta generalinio advokato išvados 46 ir 47 punktuose, Direktyvoje 2015/2366, būtent jos 81 straipsnio 3 dalyje ir 83 straipsnio 3 dalyje, numatytos konkrečios gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjo pareigos, susijusios su tiesioginio debeto vykdymu. Iš tiesų pagal šios direktyvos 81 straipsnio 3 dalį gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas užtikrina, kad gavėjas gautų visą mokėjimo operacijos sumą. Be to, pagal minėtos direktyvos 83 straipsnio 3 dalį šis teikėjas perduoda mokėjimo nurodymą mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui per sutartą terminą, kad mokėjimą tiesioginio debeto atveju būtų galima atlikti sutartą dieną.

45 Taigi, kaip iš esmės pažymėta generalinio advokato išvados 47 punkte, Direktyva 2015/2366 grindžiama prielaida, kad, be mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjo, teikiant tiesioginio debeto paslaugą taip pat dalyvauja gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas ir šis dalyvavimas nėra tik techninis veiksmas.

46 Be to, dėl mokėtojo sutikimo konstatuotina, kad Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 21 punkte įgaliojimas apibrėžtas kaip „mokėtojo išreikštas sutikimas ir leidimas gavėjui bei (tiesiogiai arba netiesiogiai per gavėją) mokėtojo MPT, pagal kurį gavėjas gali inicijuoti surinkimą nurašant lėšas iš mokėtojo nurodytos mokėjimo sąskaitos ir leidžiama mokėtojo MPT vykdyti tokius nurodymus“.

47 Kaip nurodyta generalinio advokato išvados 45 punkte, ši apibrėžtis patvirtina, kad tiesioginis debetas yra operacija, kurią kartu atlieka mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, nes gavėjas per savo mokėjimo paslaugų teikėją turi teisę pateikti mokėjimo nurodymą mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui.

48 Dėl teleologinio aiškinimo pažymėtina, kad Direktyvos 2015/2366 6 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, jog šia direktyva siekiama, be kita ko, nustatyti naujas taisykles mokėjimo paslaugų srityje, kad būtų pašalintos reglamentavimo spragos, užtikrintas didesnis teisinis aiškumas ir nuoseklus teisės aktų sistemos taikymas visoje Sąjungoje. Be to, kaip pabrėžta generalinio advokato išvados 31 punkte, dėl 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, iš dalies keičiančios direktyvas 97/7/EB, 2002/65/EB, 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinančios Direktyvą 97/5/EB (OL L 319, 2007, p. 1), kurią pakeitė Direktyva 2015/2366, Teisingumo Teismas yra konstatavęs, kad sąvoka „tiesioginis debetas“ apibrėžta plačiai (šiuo klausimu žr. 2019 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Mediterranean Shipping Company (Portugal) – Agentes de Navegação*, C-295/18, EU:C:2019:320, 38 ir 48 punktus).

49 Šiuo klausimu pažymėtina, kad sąvokos „tiesioginis debetas“ aiškinimas, pagal kurį tiesioginio debeto paslaugą teikia tiek mokėtojo, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, leidžia išvengti tiesioginio debeto paslaugos suskaidymo į kelias kiekvieno iš šių paslaugų teikėjų vykdomas operacijas. Tokiu aiškinimu užtikrinamas didesnis Reglamente Nr. 260/2012 ir Direktyvoje 2015/2366 įtvirtinto šių paslaugų teisinio reglamentavimo aiškumas ir nuoseklus jo taikymas.

50 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 2 punktas, Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 23 punktas, I priedo 3 punkto a papunktis ir 4 punkto a papunktis turi būti aiškinami taip, kad vykdant tiesioginį debetą tiesioginio debeto paslaugų teikėju laikytinas tiek mokėtojo, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas.

Dėl antrojo klausimo

51 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 2 punktas, Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 23 punktas, I priedo 3 punkto a papunktis ir 4 punkto a papunktis turi būti aiškinami taip, kad gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris perduoda tiesioginio debeto nurodymus, bet pats tiesiogiai neatlieka lėšų nurašymo operacijos ir surenka lėšas pagal klientams iš anksto duotus mokėtojų sutikimus į riboto funkcionalumo sąskaitas, teikia tiesioginio debeto paslaugą.

52 Pirmiausia primintina, kad iš atsakymo į pirmąjį klausimą matyti, jog tiesioginio debeto vykdymo atveju tiesioginio debeto paslaugą teikia tiek mokėtojo, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas. Antruoju klausimu siekiama išsiaiškinti, ar mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris tik perduoda tiesioginio debeto nurodymus ir surenka atitinkamas lėšas į riboto funkcionalumo sąskaitas, teikia tiesioginio debeto paslaugą.

53 Dėl to, ar gali būti reikšminga aplinkybė, kad UAB „Alternative Payments“ pati nenurašo atitinkamų lėšų, nes tai daro mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, pažymėtina, kad iš atsakymo į pirmąjį prejudicinį klausimą matyti, jog vykdant tiesioginio debeto operaciją būtina, kad dalyvautų tiek mokėtojo, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas. Taigi tai, kad gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas pats nenurašo atitinkamų lėšų (pareiga tai daryti tenka tik mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui), neturi jokios reikšmės jo teikiamos paslaugos kvalifikavimui.

54 Šią išvadą patvirtina prašomų išaiškinti nuostatų teisinis kontekstas. Iš tiesų Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 20 punkte „lėšų surinkimas“ apibrėžtas kaip „tiesioginio debeto operacijos dalis, kuri prasideda tada, kai gavėjas ją inicijuoja, iki jos pabaigos, atliekant įprastą

lėšų nurašymą iš mokėtojo mokėjimo sąskaitos“. Ši apibrėžtis pagrindžia išvadą, kad atitinkamų lėšų surinkimas yra tiesioginio debeto, kaip operacijos, kurią kartu atlieka mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas ir gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, vykdymo dalis.

55 Dėl gavėjo sąskaitos savybių pažymėtina, kad nei Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 23 punkte pateiktoje sąvokos „tiesioginis debetas“, nei šio 4 straipsnio 9 punkte pateiktoje sąvokos „gavėjas“ apibrėžtyje nėra nuorodos į gavėjo sąskaitą. Vis dėlto iš sąvokos „gavėjas“, vartojamos Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 4 punkte, kyla reikalavimas, kad atitinkamų lėšų gavėjas „tur[ėtų] mokėjimo sąskaitą“.

56 Kiek tai susiję su sąskaita, kurią privalo turėti gavėjas, iš Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 5 punkte pateiktos sąvokos „mokėjimo sąskaita“ apibrėžties matyti, kad tai turi būti „vieno ar kelių mokėjimo paslaugų vartotojų vardu atidaryta sąskaita, naudojama mokėjimo operacijoms vykdyti“.

57 Iš prašomų išaiškinti nuostatų, siejamų su Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 5 punktu, matyti, kad tiesioginio debeto operacijos gavėjas privalo turėti mokėjimo paslaugų teikėjo įstaigoje atidarytą mokėjimo sąskaitą, naudojamą tiesioginio debeto operacijai atlikti. Vis dėlto nei šiose nuostatose, nei sąvokos „mokėjimo sąskaita“ teisinėje apibrėžtyje nenustatyta kitų reikalavimų dėl šių sąskaitų savybių konkrečiai, kiek tai susiję su tuo, kokios rūšies prieiga prie jų turėtų būti suteikta asmeniui, turinčiam tas sąskaitas.

58 Kadangi šių nuostatų formuluotėse tokių aspektų nėra, iš jų darytina išvada, kad aplinkybė, jog gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas naudoja riboto funkcionalumo sąskaitas, prie kurių tiesioginė prieiga gavėjui nesuteikta, neturi reikšmės operacijos kvalifikavimui kaip tiesioginio debeto operacijos. Kaip iš esmės pažymėta generalinio advokato išvados 65 punkte, ši aplinkybė netrukdo paslaugų teikėjui, kaip antai UAB „Alternative Payments“, imtis veiksmų, kad gavėjai galėtų gauti tiesioginio debeto mokėjimus ir būtų palengvintas mokėtojo lėšų pervedimas gavėjui, vykdant tiesioginio debeto įgaliojimą. Šiuo klausimu neturi reikšmės tai, kad UAB „Alternative Payments“ veikia tik kaip tarpininkė, užtikrinanti centralizuotą tiesioginio debeto lėšų surinkimo valdymą, o gavėjai turi visišką prieigą prie atitinkamų sumų tik tada, kai jos įskaitomos į jų sąskaitas kitų mokėjimo paslaugų teikėjų įstaigose.

59 Be to, kaip iš esmės nurodyta generalinio advokato išvados 62 punkte, aplinkybė, kad riboto funkcionalumo sąskaitos identifikuojamos naudojant IBAN ir į jas galima gauti centrinio banko valdomoje mokėjimo sistemoje apdorotus mokėjimus, patvirtina ankstesniame šio sprendimo punkte padarytą išvadą.

60 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 2 punktas, Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 23 punktas, I priedo 3 punkto a papunktis ir 4 punkto a papunktis turi būti aiškinami taip, kad gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris perduoda tiesioginio debeto nurodymus, bet pats tiesiogiai neatlieka lėšų nurašymo operacijos ir surenka lėšas pagal klientams iš anksto duotus mokėtojų sutikimus į riboto funkcionalumo sąskaitas, teikia tiesioginio debeto paslaugą.

Dėl trečiojo ir ketvirtojo klausimų

61 Atsižvelgiant į atsakymus, pateiktus į pirmąjį ir antrąjį klausimus, ir į tai, kad atsakymus į trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus prašoma pateikti tik tuo atveju, jeigu į pirmuosius du klausimus būtų atsakyta neigiamai, į trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

62 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 260/2012, kuriuo nustatomi kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurais techniniai ir komerciniai reikalavimai ir iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 924/2009, 2 straipsnio 2 punktas, 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB, 4 straipsnio 23 punktas, I priedo 3 punkto a papunktis ir 4 punkto a papunktis**

   turi būti aiškinami taip:

   vykdant tiesioginį debetą tiesioginio debeto paslaugų teikėju laikytinas tiek mokėtojo, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas.

2. **Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 2 punktas, Direktyvos 2015/2366 4 straipsnio 23 punktas, I priedo 3 punkto a papunktis ir 4 punkto a papunktis**

   turi būti aiškinami taip:

   gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris perduoda tiesioginio debeto nurodymus, bet pats tiesiogiai neatlieka lėšų nurašymo operacijos ir surenka lėšas pagal klientams iš anksto duotus mokėtojų sutikimus į riboto funkcionalumo sąskaitas, teikia tiesioginio debeto paslaugą.

Biltgen Gervasoni Kumin

Ziemele Bošnjak

Paskelbta 2026 m. lapkričio 19 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris
V. Di Bucci

Kolegijos pirmininkas
F. Biltgen